

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020106

PROTOKOLL
2010-08-05
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 7
Mål nr T 1606-10

RÄTTEN

Hovrättslagmannen Kristina Boutz, referent och föredragande, hovrättsrådet Roland Halvorsen samt t.f. hovrättsassessorn David Löfgren

PROTOKOLLFÖRARE

David Löfgren

KLAGANDE

Blake Pettersson, 841215-0610
Ymsenvägen 3
120 38 Årsta

Ombud: Jur.kand. Clarence Crafoord och jur.kand. Gunnar Strömmer
c/o Centrum för rättvisa
Box 2215
103 15 Stockholm

MOTPART

Staten genom Justitiekanslern
Box 2308
103 17 Stockholm

SAKEN

Skadestånd; nu fråga om återförvisning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom 2010-02-04 i mål T 20564-09

Målet föredras och hovrätten fattar följande

BESLUT (att meddelas 2010-08-12)

Bakgrund

Blake Pettersson föddes år 1984 i USA och förvärvade svensk medborgarskap vid födseln då han föddes inom äktenskap mellan den svenske medborgaren Rolf Pettersson och den brittiska medborgaren Marguerite Riley. Han och hans mor flyttade till Sverige år 1992 och bosatte sig här. I samband därmed beslutade

Dok.Id 893147

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 2	08-561 670 00 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	08-561 675 09	måndag – fredag 09:00-15:00

Skattemyndigheten om folkbokföring för honom, vilket även innefattade registrering av uppgiften om svenskt medborgarskap. I en dom den 16 oktober år 2000 förklarade Solna tingsrätt att Rolf Pettersson inte var far till Blake Pettersson. Marguerite Riley registrerades som ensam förälder och vårdnadshavare. Den 8 maj 2002 avregistrerade Skattemyndigheten honom som svensk medborgare och registrerade honom istället som medborgare i Storbritannien. Hans överklaganden av beslutet till länsrätt och kammarrätt avslogs. Regeringsrätten biföll hans överklagande i en dom den 8 november 2006 (RÅ 2006 ref. 73). I domen anförde Regeringsrätten bl.a. följande.

Som ovan framgått förvärvade Blake Riley svenskt medborgarskap genom att han föddes i ett äktenskap där mannen var svensk medborgare. Det saknas tillämplig lagreglering i fråga om konsekvenserna i medborgarskapshänseende av att mannen sedermera förklarades ej vara far till Blake Riley. Frågan får därför avgöras mot bakgrund av allmänna rättsprinciper, och särskilt med beaktande av de redovisade bestämmelserna i 2 kap. 7 § regeringsformen.

Regeringsformens bestämmelser utesluter i princip, bortsett från situationer som särskilt lagreglerats, att någon mot sin vilja fräntas sitt svenska medborgarskap. Detta innebär exempelvis att det för närvarande inte finns någon möjlighet att återkalla ett beslut om medborgarskap som har meddelats på grundval av felaktiga uppgifter eller annars på felaktigt sätt (jfr RÅ 1948 ref. 30). Enligt regeringsrättens mening kan det då inte komma ifråga att i vissa situationer bringa ett svenskt medborgarskap att upphöra genom att fingera att något medborgarskap aldrig kommit till stånd.

Regeringsrätten finner således att den dom varigenom Rolf Pettersson förklarades inte vara far till Blake Riley inte medförde att Blake Riley förlorade sitt svenska medborgarskap. Skattemyndighetens åtgärd att i folkbokföringsdatabasen ändra uppgiften om medborgarskap var således felaktig.

Målet vid tingsrätten

Blake Pettersson har vid tingsrätten väckt talan och yrkat att staten ska betala 150 000 kr samt viss ränta till honom. Som grunder för sin talan har han anförat att han lidit ideell skada dels på grund av att staten har kränkt hans rättigheter enligt 2 kap. 7 § andra stycket regeringsformen (RF) genom att han under perioden den 8 maj 2002 – 8 november 2006 har varit berövad sitt svenska medborgarskap i strid med den bestämmelsen, dels att staten har kränkt hans rättigheter enligt artikel 8 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) genom att han under den aktuella

perioden har varit berövad sitt svenska medborgarskap i strid med 2 kap. 7 § andra stycket RF.

Tingsrätten avgjorde målet med stöd av 42 kap. 5 § första stycket rättegångsbalken utan att dessförinnan utfärda stämning och ogillade Blake Petterssons talan som uppenbart ogrundad.

Yrkanden m.m. i hovrätten

Blake Pettersson har överklagat tingsrättens dom och yrkat i första hand att hovrätten ska bifalla hans talan vid tingsrätten och förplikta staten att ersätta hans rättegångskostnader vid tingsrätten. Han har i andra hand yrkat att hovrätten ska undanröja tingsrättens dom och återförvisa målet till tingsrätten för fortsatt handläggning. Vidare har han yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

Till grund för yrkandena har han anfört bl.a. att tingsrättens rättstillämpning avseende förutsättningarna för skadestånd är felaktig och att det inte funnits förutsättningar att meddela dom utan att stämning utfärdats.

Jusititekanslern, som har förelagts att yttra sig i frågan om återförvisning, har anfört följande. Det kan sättas ifråga om det funnits förutsättningar för tingsrätten att avgöra målet utan att utfärda stämning. För det fall hovrätten skulle bedöma att sådana förutsättningar inte har förelegat, har staten inte någon invändning mot att hovrätten undanröjer den överklagade domen och återförvisar målet till tingsrätten.

Skäl

Blake Petterssons talan kan inte bifallas utan att stämning utfärdas. Hans i första hand framställda yrkande kan därför inte bifallas.

I tvistemål får rätten meddela dom utan att stämning utfärdats, om kärandens framställning inte innefattar laga skäl för käromålet eller om det annars är uppenbart att detta är ogrundat (42 kap. 5 § rättegångsbalken). Rätten kan alltså omedelbart ogilla käromålet. Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 1998 s. 278 framhållit att enligt såväl förarbeten, juridisk doktrin som rättspraxis ska bestämmelsen tillämpas

restriktivt. Högsta domstolen anförde vidare att dels eftersom bestämmelsen i 42 kap. 5 § första stycket rättegångsbalken innefattar en väsentlig avvikelse från ett normalt kontradiktoriskt rättegångsförfarande, bör även artikel 6:1 i Europakonventionen beaktas vid tolkningen av bestämmelsen, dels att det finns en klar presumtion för att tvister om civila rättigheter är reella och seriösa och att artikeln därför är tillämplig. I ett senare rättsfall, NJA 2003 s. 527, påpekade Högsta domstolen att en förutsättning för att en tvist ska kunna sägas angå någons civila rättigheter är att tvisten angår något som på åtminstone rimliga grunder kan sägas gälla vad som enligt nationell lag erkänns som en rättighet.

Blake Pettersson har gjort gällande att hans rättigheter enligt 2 kap. 7 § andra stycket RF har kränkts genom att han under en tid berövats sitt svenska medborgarskap och att han därigenom direkt eller med stöd av artikel 8 i Europakonventionen är berättigad till skadestånd. Tvisten angår därmed en civil rättighet och presumtionen är att sådana tvister är reella och seriösa. Frågan om någon på grund av ett felaktigt myndighetsbeslut rörande en i 2 kap. RF upptagen rättighet skulle kunna få skadestånd är inte prövad och framstår därför som oviss (se Bengtsson-Strömbäck, Skadeståndslagen, En kommentar, 3 uppl., s. 99 f). Tillämpligheten av art. 8 i Europakonventionen i en situation som den nu aktuella är inte heller prövad.

Mot bakgrund av det anförda har det inte funnits förutsättningar för tingsrätten att avgöra målet utan att utfärda stämning. Tingsrättens dom ska på grund av detta rättegångsfel undanröjas och målet återförvisas till tingsrätten för ny prövning.

Slut

Med undanröjande av tingsrättens dom återförvisas målet till tingsrätten för erforderlig behandling.

Det ankommer på tingsrätten att i samband med målet efter dess återupptagande pröva frågan om rättegångskostnad i hovrätten.

Hovrättens beslut får inte överklagas (54 kap. 3 § andra stycket rättegångsbalken).

David Löfgren

vidi/RA Prot. uppvisat/ *UB2*